

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 545/2025-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Mgr. Mariánom Kropajom, PhD., Mudroňova 51, Piešťany, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní sp. zn. 32C/7/2017, postupu Krajského súdu v Trnave v konaní sp. zn. 11Co/93/2019 a v konaní sp. zn. 24Co/126/2024 a proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 3Cdo/14/2023 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Trnava v konaní sp. zn. 32C/7/2017, Krajského súdu v Trnave v konaní sp. zn. 11Co/93/2019 a v konaní sp. zn. 24Co/126/2024 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 3Cdo/14/2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Krajskému súdu v Trnave **prikazuje** v konaní sp. zn. 24Co/126/2024 konať bez zbytočných priet'ahov.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadost'učinenie **1 500 eur**, ktoré jej **je povinný** vyplatiť Okresný súd Trnava v sume **500 eur**, Krajský súd v Trnave v sume **500 eur** a Najvyšší súd Slovenskej republiky v sume **500 eur**, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Trnava, Krajský súd v Trnave a Najvyšší súd Slovenskej republiky **sú povinné** spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľke trovy konania **771,68 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. septembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného, krajského a najvyššieho súdu v konaní označenom v záhlaví tohto nálezu. Sťažovateľka požaduje, aby ústavný súd prikázal okresnému a krajskému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznal jej finančné zadost'učinenie a náhradu trov konania.

2. Sťažovateľka je žalovanou v konaní o nahradenie prejavu vôle na okresnom súde vedenom pod sp. zn. 32C/7/2017, ktoré začalo podaním žaloby 3. februára 2017. Okresný súd rozsudkom z 8. novembra 2018 žalobu podanú proti sťažovateľke zamietol. Na odvolanie žalobcov krajský súd rozsudkom sp. zn. 11Co/93/2019 z 24. septembra 2019 zmenil prvoinštančný rozsudok tak, že nahradil prejav vôle sťažovateľky v kúpnej zmluve uzatvorenej medzi ňou ako predávajúcou a žalobcami ako kupujúcimi.

3. Sťažovateľka podala 17. januára 2020 proti rozsudku krajského súdu dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením z 25. septembra 2024 tak, že rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dôvodom vyhovenia dovolaniu bol záver najvyššieho súdu, podľa ktorého krajský súd z dokazovania vykonaného okresným súdom vyvodil odlišné skutkové závery ako okresný súd a zároveň rozsudok okresného súdu zmenil bez toho, aby vo veci nariadil pojednávanie a vykonal (zopakoval) v potrebnom rozsahu dokazovanie.

4. Vec bola vrátená na krajský súd 30. októbra 2024 a krajský súd o nej v súčasnosti koná pod sp. zn. 24Co/126/2024. Pojednávanie stanovené na 29. október 2025 bolo zrušené z dôvodov na strane žalovanej sťažovateľky a posledné pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo 19. novembra 2025, bolo odročené na 3. december 2025.

5. Uznesením č. k. II. ÚS 545/2025-11 z 1. októbra 2025 prijal ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka poukázala na skutočnosť, že v poradí prvé rozhodnutie odvolacieho súdu bolo dovolacím súdom zrušené pre procesné pochybenie. Neprimerane dlhé konanie namieta najmä vo vzťahu k dovolaciemu súdu, keďže dovolanie bolo podané 17. januára 2020 a dovolacie rozhodnutie jej bolo doručené 5. decembra 2024. Napokon tiež konštatuje, že od vrátenia veci uplynul viac ako rok a krajský súd (v čase podania ústavnej sťažnosti) nevykonal žiadny úkon smerujúci k vydaniu rozhodnutia.

7. Poukazuje tiež na to, že na základe rozhodnutia krajského súdu žalobcovia previedli vlastnícke podiely na nehnuteľnostiach na inú osobu, preto vyvstáva otázka, o čom bude ešte súd rozhodovať a aké bude mať toto rozhodnutie praktický význam. Z tohto dôvodu namieta aj porušenie jej práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

III.

Vyjadrenie okresného, krajského a najvyššieho súdu

8. Okresný súd v doručenom vyjadrení poukazuje na to, že ako prvostupňový súd vo veci meritórne rozhodol 8. novembra 2018 (teda od nápadu veci na súd do rozhodnutia vo veci samej ubehol 1 rok a 9 mesiacov). Vo veci konal plynulo a bezprietáhovo, jednotlivé úkony boli vykonávané vo veľmi krátkych lehotách. Počas konania súd dvakrát rozhodol o zmene účastníka konania a raz o zmene žaloby. Sťažnosť vo vzťahu k okresnému súdu považuje za zrejme neopodstatnenú a požadované zadosťučinenie (10 000 eur od okresného súdu) za celkom zjavne neprimerané.

9. Krajskému súdu bola prvýkrát vec predložená 6. mája 2019 a o podanom odvolaní bolo rozhodnuté 24. septembra 2019 (teda vec bola rozhodnutá do 5 mesiacov). Po vrátení veci dovolacím súdom 30. októbra 2024 bol zákonnou sudkyňou stanovený termín pojednávania na 29. október 2025. S poukazom na rozhodovaciú prax ústavného súdu krajský súd uvádza, že vo veci bolo konané bezprietáhovo (keď je akceptovateľná dĺžka konania, ktorá nepresiahla jeden rok). Ústavnú sťažnosť preto vo vzťahu ku krajskému súdu považuje za nedôvodnú.

10. Najvyšší súd vo vyjadrení uviedol, že vec mu napadla 19. mája 2021, pričom ale bola pre nesplnenie podmienok vrátená prvostupňovému súdu, a to prípisom z 19. júla 2022 (plná moc na zastupovanie sťažovateľky bola predložená súdu prvej inštancie len v kópii, tvoriac súčasť elektronického podania s kvalifikovaným elektronickým podpisom advokáta bez autorizácie splnomocniteľa a rovnako vyjadrenie žalobcov k dovolaniu neobsahovalo kvalifikovaný elektronický podpis advokáta spolu s výsledkom overenia tohto podpisu, pozn.). Spis bol následne opätovne predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie 24. augusta 2023. O podanom dovolaní bolo rozhodnuté 25. septembra 2024. Predseda najvyššieho súdu uvádza, že vzhľadom na rozsah agendy v senáte 3C veci staršie ako jeden rok pridelené na vybavenie v priebehu roka 2021 nebolo možné ani s vynaložením maximálneho úsilia rozhodnúť skôr. Rozhodnutie o ústavnej sťažnosti ponecháva na posúdenie ústavnému súdu.

11. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, pretože na základe obsahu podaní a vyžiadaného spisu dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

12. Ústavný súd nepovažoval za nevyhnutné doručiť vyjadrenia súdov na repliku sťažovateľke, pretože ani prípadná replika by neovplyvnila rozhodnutie ústavného súdu pri posúdení merita veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikáтуру Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

14. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikáтурой (III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikáтурой ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

15. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že o možných prietahoch v dotknutom súdnom konaní už raz rozhodoval, pričom ústavnú sťažnosť sťažovateľky uznesením sp. zn. III. ÚS 24/2025 zo 16. januára 2025 odmietol. Posudzoval však len konanie okresného a krajského súdu (pričom pokiaľ ide o krajský súd, vec sa posudzovala krátko po vrátení veci dovolacím súdom). Ústavný súd nemá dôvod odchýliť sa od záverov uvedených v tomto uznesení. Možno preto konštatovať, že okresný súd o žalobe meritórne rozhodol po roku a 9 mesiacoch a krajský súd o podanom odvolaní rozhodol po ďalších približne 10 mesiacoch. Vo veci samej tak bola právna istota sťažovateľky o predmete konania nastolená po zhruba 2 rokoch a 8 mesiacoch. Na sťažovateľkou kritizovanej osemročnej dĺžke konania sa tak okresný a krajský súd rozhodovacou činnosťou podieľali v rozsahu necelých troch rokov, čo z hľadiska základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote je ešte tolerovateľná doba.

16. Ústavný súd tiež poukázal na to, že výsledok dovolacieho konania bude mať pre posúdenie ústavnou sťažnosťou namietaného postupu význam, keďže najvyšší súd rozsudok krajského súdu zrušil, čím znovu nastolil stav právoplatne neskončeného konania vo veci samej, a to z dôvodu pričítateľného krajskému súdu. Uviedol, že vada postupu krajského súdu, ktorá viedla k zrušeniu jeho rozsudku, bude relevantná v prípade, ak po vrátení veci nebude krajský súd postupovať promptne k čo najrýchlejšiemu nastoleniu právnej istoty sťažovateľky.

17. Tu je potrebné konštatovať, že krajský súd napokon vo veci nepostupuje tak rýchlo, ako by mal. Prvé pojednávanie po vrátení veci dovolacím súdom bolo nariadené až po viac ako roku, čo nemožno považovať za promptný postup (napriek tomu, že rok trvajúce konanie pri prvom posudzovaní odvolania by ešte akceptovateľné bolo). Je teda potrebné uzavrieť, že krajský súd prispel k celkovej neprimeranej dĺžke namietaného konania, keďže síce prvýkrát rozhodol veľmi rýchlo (5 mesiacov), avšak nesprávnym procesným postupom, a po vrátení veci nekonal tak promptne, ako si to situácia (keď už konanie trvalo viac ako sedem rokov) vyžadovala. Preto ústavný súd konštatuje porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru krajským súdom.

18. Ústavným súdom zostalo neposúdené dovolacie konanie, keďže pri prvotnom rozhodovaní postup najvyššieho súdu nebol sťažovateľkou označený v petite ústavnej sťažnosti. Tu je potrebné poukázať na to, že:

- samotné dovolanie bolo najvyššiemu súdu predložené na rozhodovanie 19. mája 2021, pričom o rok neskôr (19. júla 2022) bola vec najvyšším súdom vrátená okresnému súdu pre nesplnenie podmienok dovolacieho konania. Možno preto konštatovať viac ako ročnú nečinnosť najvyššieho súdu;

- k vzniknutým prieťahom však napokon prispel aj okresný súd, ktorému trvalo ďalší rok, kým napokon dovolanie najvyššiemu súdu opätovne predložil (vec bola vrátená na najvyšší súd až 24. augusta 2023). V tomto prípade teda prieťahy v dovolacom konaní nespôsobil len najvyšší súd, ale výrazným spôsobom k tomu prispel aj súd okresný, keďže reálne začal najvyšší súd posudzovať podané dovolanie až 24. augusta 2023 (t. j. po viac ako dvoch rokoch od podania dovolania), čo je zrejme neakceptovateľná doba;

- napokon je potrebné konštatovať, že samotný rozhodovací proces už netrval neakceptovateľne dlho, pretože o podanom dovolaní bolo rozhodnuté 25. septembra 2024 (teda po menej ako roku od predloženia veci sudkyni spravodajkyni).

19. Vo vzťahu k argumentácii najvyššieho súdu nadmernou pracovnou zaťaženosťou poukazuje ústavný súd na svoju ustálenú rozhodovaciu prax, podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ak oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02, III. ÚS 548/2023).

20. S ohľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosti sťažovateľky vyhovel a vyslovil porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom všetkých troch súdov (okresného, krajského aj najvyššieho súdu) v napadnutom konaní (bod 1 výroku tohto nálezu), keďže na tom, že konanie už ako celok trvá neprimerane dlho (osem rokov), sa každý zo súdov v istom pomere podieľal.

21. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy poukazuje ústavný súd na svoje závery, ktoré už uviedol v skoršom rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 24/2025, kde zdôraznil najmä skutočnosť, že konanie vo veci samej nie je právoplatne ukončené. Vada, ktorá bola postupu a rozsudku krajského súdu vytknutá dovolacím súdom, navyše nijako nenaznačuje, ako krajský súd o odvolaní rozhodne. Nemožno vylúčiť, že po odvolaní bude po náprave vytknutých procesných vád rozhodnuté rovnako. Potom bude mať sťažovateľka znovu možnosť podať dovolanie ako prostriedok nápravy predpokladaný § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ak krajský súd rozhodne tak, že potvrdí prvoinštančný rozsudok okresného súdu, potom ujma spôsobená sťažovateľke v dôsledku prevodov vlastníckeho práva na tretie osoby je nahraditeľná podľa predpisov o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Aj v takom

prípade teda existuje prostriedok nápravy sťažovateľkinho porušeného základného práva vlastníť majetok. Preto v tejto časti ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

22. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd poznamenáva, že nečinnosť (resp. aj neefektívna činnosť) orgánu verejnej moci v konaní sama osebe neznamená aj porušenie jej práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. V systematike ústavy sú primeraná celková dĺžka, rýchlosť, plynulosť a efektívnosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. K vysloveniu porušenia základného práva na súdnu ochranu však môže dôjsť v prípade, ak namietané zbytočné prietahy, ako aj celková doterajšia dĺžka preskúvaného súdneho konania signalizujú, že v postupe súdu došlo k pochybeniam takej intenzity, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti posudzovanej veci (najmä predmetu konania, teda toho, čo je pre sťažovateľa v stávke) možno uvažovať o odmietnutí spravodlivosti – *denegatio iustitiae* (napr. IV. ÚS 242/07, II. ÚS 418/2023). V napadnutom konaní ústavný súd splnenie týchto podmienok neidentifikoval, a preto v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

23. V záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd prikázal krajskému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v predmetnej veci bez zbytočných prietahov, pretože ku dňu prerokovania ústavnej sťažnosti nebolo napadnuté konanie právoplatne skončené (bod 2 výroku tohto rozhodnutia).

V.

Primerané finančné zadost'učinenie

24. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

25. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiada priznať primerané finančné zadost'učinenie spolu 45 000 eur – od okresného súdu 10 000 eur, od krajského súdu 25 000 eur a od najvyššieho súdu 10 000 eur, čo je podľa názoru ústavného súdu zrejme neprimerané.

26. Ústavný súd pri určení sumy finančného zadost'učinenia vzal do úvahy celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania (8 rokov), pričom v súčasnosti je vec po vrátení veci dovolacím súdom späť na odvolacom súde. Prihliadal tiež na to, akým spôsobom prispeli jednotlivé súdy k tomu, že sa vo veci napokon rozhodovalo neprimerane dlho. Tu treba poukázať na pochybenie okresného súdu po vrátení podaného dovolania najvyšším súdom (keď trvalo viac ako rok, kým sa vec vrátila späť na najvyšší súd), ďalej na dôvody vrátenia odvolacieho rozhodnutia dovolacím súdom, skutočnosť, že sa vo veci po vrátení veci dovolacím súdom začalo konať *de facto* až takmer po roku, a napokon na nečinnosť najvyššieho súdu trvajúcu jeden rok od podania dovolania do momentu, kým bola vec vrátená prvostupňovému súdu na doplnenie.

27. Ústavný súd považoval za primerané priznanie finančného zadost'učinenia spolu vo výške 1 500 eur (bod 2 výroku tohto nálezu), vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľky nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu). S ohľadom na podiel jednotlivých súdov na vzniknutých prietahoch rozhodol

ústavný súd tak, že každý zo zúčastnených súdov je povinný zaplatiť sťažovateľke finančné zadostučinenie v sume 500 eur.

VI. Trovy konania

28. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 771,68 eur (výrok 3 tohto nálezu).

29. Pri výpočte náhrady trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby realizované v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) á 371 eur (§ 1 ods. 3 a § 11 ods. 3 vyhlášky), čo spolu s režijným paušálom (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje 771,68 eur.

30. Priznanú náhradu trov konania sú okresný, krajský a najvyšší súd povinné zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (bod 3 výroku tohto nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. decembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu